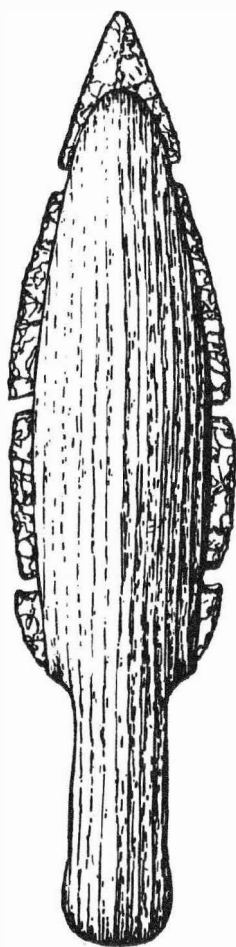

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

SLAVKOV (okr. Vyškov)

Palackého nám. čp. 125. Starší doba bronzová. Středověk, novověk. Záchraný výzkum.

Ve vybagrované stavební jámě v dvorní části parcely byly dokumentovány sídlištní jámy ze starší doby bronzové, z četných dalších jam pouze jednu se podařilo jednoznačně zařadit do vrcholného středověku. Výrazně byly zastoupeny novověké odpadní vrstvy.

Rudolf Procházka, ÚAPP Brno

Resumé:

Slavkov (Bez. Vyškov). Palackého Platz 125. Ältere Bronzezeit. Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

SMOLÍN (okr. Břeclav)

Studýnková. Sídliště. Eneolit, doba bronzová, doba stěhování národů, mladší doba hradištní, středověk, novověk. Záchraný výzkum.

V souvislosti se stavbou silnice bylo v trati "Studýnková" zkoumáno sídliště z několika období pravěku a mladší doby hradištní zjištěné při letecké dokumentaci již roku 1993. Výrazně je zde doloženo osídlení v době bronzové reprezentované desítkami sídlištních objektů a především zbytky dlouhého domu děleného příčkami. Důležitý je i objev zemnice z doby stěhování národů. Několik desítek zahloubených jam, jeden čtvercový objekt s rampovitým vstupem a pece patří sídlišti z mladší doby hradištní (11.- 12. stol.). Rovnoběžné příkopové žlábký zatím nejasné interpretace jsou ze středověku. Zahloubený objekt vyzděný cihlami je novověký.

Josef Unger, ÚAPP Brno

Resumé:

Smolín (Bez. Břeclav). „Studýnková“. Siedlung. Äneolithikum, Bronzezeit, Völkerwanderungszeit, jüngere Burgwallzeit, Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

SOVINEC (okr. Bruntál)

Hrad Sovinec. Středověk, novověk (15. 17. stol.). Zjišťovací výzkum.

Na podzim roku 1994 proběhla druhá etapa výzkumu středověkého hradu Sovince, která navázala na předchozí průzkum v roce 1991. Dílčí sondáží bylo zkoumáno tzv.V. nádvoří hradu a vnitřní prostor původního jádra hradu.

Na V.nádvoří byla zjištěna pískovcová dlažba z období úprav po třicetileté válce, překrývající destrukční horizont související s dobytím hradu Švédy v roce 1643. Zároveň zde proběhl průzkum dvou hradních cisteren, obě byly vyhloubeny do hloubky kolem 8 m. Jedna měla dno vyložené cihlami, druhá pískovcovými plotnami. Z nálezů, které byly získány ze zásypu obou objektů, byly nejzajímavější architektonické zlomky pozdněgotických portálových ostění a soubor zbraní z období druhé světové války.

V prostoru vnitřního hradního jádra odkryl výzkum pozůstatky suterénního prostoru, jehož funkce také zanikla v průběhu třicetileté války, ale který byl zbudován při přestavbě hradu v 16.století a bylo přitom využito reliktní starší vnitřní zástavby hradu ze 14.století. Ze zásypu suterénu byla získána početná kolekce barokních glazovaných kachlů.

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé:

Sovinec (Bez. Bruntál). Burg Sovinec. Mittelalter, Neuzeit (15., 17. Jh.). Vorläufige Sondierung.

ŠTĚPÁNOV NAD SVRATKOU (okr. Žďár nad Sázavou)

"Havírna". Sídliště. Vrcholný středověk (13. stol.). Povrchový průzkum.

Nálezy středověké keramiky v lesní trati "Havírna" v severovýchodní části územního katastru Štěpánova nad Svratkou zadaly příčinu k povrchovému průzkumu lokality. Ten byl proveden referentem v podzimních měsících r. 1993. Stopy osídlení jsou soustředěny v území s četnými pozůstatky hornické činnosti, účelem průzkumu proto bylo zjistit možný vztah sídliště k uvedeným montanistickým objektům.

Zkoumaná oblast se nachází na prudkém svahu obráceném k severu, který klesá do výrazného údolí Zászkalského potoka, 2000 m SV od centra Štěpánova. Na Základní mapě 1 : 10 000, listu 24-14.01 z r. 1987 je plocha sídliště vymezena body od J a Z okraj. sekční čáry vzdálenými 151 : 201, 132 : 209, 118 : 253, 145 : 260 mm, největší koncentrace keramických nálezů je v západní části vyznačeného území. Stopy exploatační činnosti se rozkládají na ploše asi 16 ha a jsou dochovány v podobě mělkých pinek, soustředěných do řad, sledujících směry SSZ-JJV, SV-JZ a Z-V. Osídlení se soustřeďovalo podél prvně uvedeného směru pinek. V jižní části areálu na mírně svažité ploše se zachovalo v podobě mělce zahloubených jam, zřejmě zemnic nebo polozemnic. V severní svažitéjší části byly sídelní objekty umístěny na uměle vytvořených terasách, položených ve třech řadách pod sebou. Na jejich povrchu se místy dochovaly mělké vklesliny. V těsném sousedství teras byly zjištěny zbytky dvou tavicích pecí, porušených dnes lesní cestou. Tyto se v terénu projevují tmavým zbarvením půdy, četnými uhlíky, zlomky keramiky a zejména velkým množstvím kovové strusky.

Povrchovým sběrem, mělkými vrypy a kontrolou terénních porušení, vzniklých lidskou činností, bylo získáno asi 250 zlomků středověké keramiky. V souboru převažují nezdobené výdutě, dále jsou zde zastoupeny výdutě zdobené obvodovými rýhami a vlnicemi. Soubor dále obsahuje stejně zdobené vzhůru vytažené okraje a malé množství zlomků den se stopami podsýpky. Ve hmotě nalezené keramiky převládá tuha, méně je jako ostřívo zastoupen písek. Povrch keramických zlomků je pokryt hnědou engobou. Od uvedeného souboru se výrazně odlišuje zlomek menší nádoby, vyrobené z jemně plavené hlíny jasně bílé barvy, která zřejmě představuje importované zboží. Ze stejného materiálu je vyroben menší přeslen o průměru 24 mm.

O lokalitě nejsou dochovány zmínky ani v lidové tradici, ani v písemných pramenech. Porovnáním archivních pramenů, týkajících se středověkého dolování v této oblasti, je možno ztotožnit lokalitu se stříbrnými doly doubravnického kláštera, které v 50. letech 13. století prodal Jimram z Medlova brněnským měšťanům (CDB IV/1, 293). Jim náležely ještě v r. 1352, kdy se uvádí dědičná štola, sloužící k odvodňování starých dolů nad vsí Švařcem (AMB Rkp. č. 39, fol. 223 b). Jelikož nalezenou keramiku je možno datovat do 2. poloviny 13. století, lze v tomto případě uvažovat o přenesení sídliště před závěrem tohoto století mimo vlastní exploatační plochu do údolí řeky Svratky.

Jaroslav Sadílek

Resumé:

Štěpánov nad Svratkou (Bez. Žďár nad Sázavou). Siedlung. Hochmittelalter (13. Jh.). Oberflächenuntersuchung.